

være, at en mere objektiv Betragtning vilde vise, at den Nødstilstand, som nu paabe-
raabes, dog, naar alt kommer til alt, ikke er
betydelig større og mere omfattende, end
den har været i en tidligere og ret nær-
liggende Tid. Det, som jo overhovedet her
spiller stærkt ind med i denne subjektive
Opfattelse, er, at man i Almindelighed tager
til Udgangspunkt nogle for Landbruget
ganske ekseptionelt gunstige Aar; man vender
altid tilbage til, hvorledes Tilstanden var i
Begyndelsen af Halvfjerdsene, og glemmer
rent, at disse ualmindelig gunstige Aar jo
vare fremkaldte ved ganske ekstraordinære
og forbigaaende Forhold, Forhold, om
hvilke man kunde sige, at de ikke kunde
ventes at ville vedblive. Jeg skal i saa
Henseende blot pege paa den i sin Tid saa
meget omtalte Milliardebevægelse med dens
Følger: en stærk Synken af Pengenes Værdi
og en deraf følgende stærk Stigning i Pri-
serne paa alle Frembringelser og ikke mindst
paa Landbrugets Frembringelser; jeg skal
pege paa Virkningen af de forbedrede Kom-
munitationsmidler, som i første Linie gave
os et Forspring paa det engelske Marked
fremfor hjertere liggende Konfurrenter, som
senere ere komne til; og der var ogsaa andre
Momenter, som det vilde blive for vidt-
løstigt her at komme ind paa. Forholdet er
i hvert Fald det, at disse Aar maa
betragtes som ekseptionelt gunstige, og de
kunne derfor ikke passende tjene til Maale-
stok, til Udgangspunkt for Buerderingen
af det nuværende Tidspunkt. Jeg vil som
sagt slet ikke benægte, at den nuværende Til-
stand er vanskelig og trykket for Land-
bruget, det har jeg oftere selv sagt, men jeg
sævner fremdeles en bestemt og objektiv
Konstatering deraf. Jeg sævner de Data,
som kunde vise, hvorledes Tilstanden er i
Sammenligning med et ikke hjernt liggende
Tidspunkt, f. Eks. for 5 eller 10 Aar siden
og saa fremdeles; og det forekommer mig, at
adskillige af de statistiske Data, som kunne
frembrages, ikke just fuldt ud bekræfte den
Opfattelse, som almindelig gøres gældende.
Jeg har i Aar ved en tidligere Lejlighed under
Behandlingen af et andet noget lignende
Lovforslag om Frakaldelse af forskellige
Statskatter, her i Tinget fremdraget forskellige
saadanne statistiske Data, som ikke siden ere
blevne imødegaaede eller afkræftede; jeg har i
alt Fald ikke set noget saadant. Jeg skal ikke
komme udførlig ind paa det, men skal dog,
naar særlig den ærede Ordfører nylig nævuede,
at Gennemsnittet af Høsten havde stillet sig
særlig ugunstigt — jeg tror, det var i Fem-
aaret 1884—88 — blot minde om, at Gennem-
snittet for Aarene 1890—92 stiller sig saa

meget gunstigere, idet det i Sammenligning
med det foregaaende Femaar udviser en Op-
gang af ikke mindre end 70 Mill. Kr. Der
er derfor her saa mange og forskellige Mo-
menter at tage i Betragtning, at det er
meget vanskeligt at danne sig en bestemt
Dom om disse Forhold; og der foreligger i
alt Fald — det tør jeg nok sige — ikke en
saadan Konstatering af en Nødstilstand, at
den kunde berettige til at gribe til ganske
ekstraordinære Foranstaltninger for at bringe
Landbruget ud over Nødstilstanden. Jeg
skal imidlertid ikke forbyde mig heri, men
lade dette Spørgsmaal staa hen. Men det
Spørgsmaal, som nødvendig maa paatrænge
sig, er da det: ere da de her foreslaaede For-
anstaltninger skikede til at afhjælpe en saa-
dan Nødstilstand, hvis den findes? Dette
maa jeg ganske bestemt benægte. I sin
Realitet gaar det foreliggende Forslag ud
paa noget ganske lignende som det her i
Salen tidligere behandlede Forslag om Fra-
kaldelse af forskellige Statter, og dette viser
sig jo allerbedst i det Vædringsforslag, som
er stillet af min ærede Sidemand (E. Hage),
et Vædringsforslag, som jo netop gaar ud
paa, at Statskassen til Amtsrepartitions-
fonden og Købstadskommunerne skal tilbage-
betale en Fjerdedel af de direkte Statskatter.
Spørgsmaalet bliver da: Er der Grund
hertil fra det Synspunkt, at det gælder om
at afhjælpe en Nødstilstand for Landbruget?
Jeg kan ikke se det. Alle de Grunde, som
bleve anførte mod den før nævnte Lov, gælde
i saa Henseende ogsaa over for det fore-
liggende Forslag. Det, der er Tale om, vil
jo, naar det fordeles paa Hartkornet, være
omtrent en 6 Kr. eller lidt mere, en 6—7 Kr.
pr. Td. Hartkorn. Dette vil sige, at det for
en Bondegaard af Gennemsnitsstorrelse vil
blive omtrent 25 Kr. som refunderes de ved-
kommende; og om jeg end selvfølgelig er-
tender, at det altid vil have sin Betydning
at slippe for dette Stattebeløb, kan jeg ikke
tro, at nogen Besidder af en Bondegaard,
som er i en saadan virkelig Nødstilstand, at
der er Fare for, at han skal gaa fra Gaarden,
kan blive frelst ved denne Hjælp. Og et
Beløb af ikke mindre end 300,000 Kr.
vil blive fordelt paa Ejendomme med
indtil en Td. Hartkorn, hvor det altsaa
bliver højest 7 Kr. og nedad til 1 Kr.
og en Brøkdel af en Kr., som fordeles
til disse Ejendomme; jeg tror, at disse
300,000 Kr. ville være ret godt smidt bort.
Henvend en Trediedel af Bondergaardene,
ikke mindre end 20,000, ville saa en 13—14
Kr., og det kan da næppe afhjælpe nogen
Nødstilstand. Jeg tror, at dersom der er
Tale om en saadan Nødstilstand, at der er